

Nr 678

Av herr **Petersson m. fl.**, angående möjligheterna för inlandssågverken i Norrbotten och Västerbotten att köpa virke från domänverket.

(Lika lydande med motion nr 553 i Första kammaren)

Inom landets viktiga och rikt differentierade skogs- och träindustri spelar sågverken en stor och betydande roll. Sågverksnäringen är f. n. inne i ett progressivt utvecklingsskede; inte minst gäller detta de mindre och medelstora verken. Sålunda svarar dessa s. k. inlandssågverk för $\frac{2}{3}$ av landets trävaruproduktion. En kanske mer rättvis bild ger benämningen köpsågverk. Denna grupp är hänvisad att täcka hela sitt råvarubehov genom köp, antingen i form av rotposter eller leveransvirke. Detta betyder att sågverken i Norr- och Västerbottens län inköper ca 30 % av sitt råvarubehov från domänverket. Produktionen utgör 75 000—80 000 stds, och ca 1 600 man är årssysselsatta — exkl. skogsarbetare men inkl. anställda för distribution till och från sågverken — i platsförsäljning samt förädling, såsom hyvling, tunntillverkning, snickeri- och trähusfabrikation.

Domänverket har under de senaste åren kraftigt reducerat utbudet av rotposter och leveransvirke på den öppna marknaden inom Norr- och Västerbottens län. Reduceringarnas storlek framgår av följande tabell, som enbart berör domänverkets utbud av auktionsposter — skog på rot — i övre Norrland:

1960	479 000 SKm ³
1961	429 000 »
1962	417 000 »
1963	360 000 »
1964	265 000 »

Verkningarna av denna kraftigt reducerade försäljning anses bli betydande för såväl sågverks- som träförädlingsindustrien. Det torde också vara ofrånkomligt att de enskilda företagens näringsutövning försvåras och hindras. På längre sikt räknar man med att konsekvenserna skall bli mycket allvarliga för såväl företagen som kommunerna. Virkesmarknaden är i övre Norrland liksom i övriga Sverige odelbar, varför en primär effekt för en köparkategori därigenom får indirekt verkan även för övriga köpare. Det torde därför vara obestridligt att den minskade tillgången på råvara hämmar utvecklingen inom den av minskningen berörda sektorn av näringslivet.

Inlandssågverken är till största delen lokaliserade till landsbygden eller landsbygdscentra, och genom att så är fallet blir även andra träindustrier

lokaliserade till samma områden. En del av befolkningen sysselsättes, och en levande landsbygd bibehålles till förmån för bl. a. jord- och skogsbruket. Skulle däremot all träindustri koncentreras till vissa kustcentra och till stora enheter, så skulle detta i allra högsta grad bidra till att göra landsbygden till en verklig glesbygd och i många delar ett avfolkat område. I sin tur skulle detta medföra att värdena på skog och mark försämrades.

Mot bakgrunden av det allmänt omfattade önskemålet att bygga ut industrien i Norrland framstår domänverkets försäljningspolitik som minst sagt anmärkningsvärd. Det bör i detta sammanhang observeras att den här berörda enskilda industrien i stort sett kunnat utvecklas utan statligt stöd. De enskilda företagen begär inte heller nu något statligt stöd, men de vänder sig emot en försäljnings- och prispolitik som diskriminerar dem till förmån för ett med dem konkurrerande statligt företag. Härtill bör läggas det förhållandet att det även från företagsekonomiska synpunkter måste anses riktigt att industrierna vid kusten i första hand tillgodoser sitt råvarubehov från omlandet.

Skogsägarnas föreningsrörelse torde ha möjligheter att lämna betydande tillskott även till ASSI:s råvaruförsörjning. Härigenom skulle även inlands-sågarnas råvaruförsörjning underlättas.

Angelägenheten av att den nuvarande industrien i Norrland, framför allt då i övre Norrland, tillåts konkurrera på lika villkor med den statliga företagsamheten måste anses vara den första förutsättningen för en lokalisering dit av nya enskilda företag. Det rimmar också illa med lokaliseringsutredningens förslag och med de rekommendationer som avgivits av statliga myndigheter och enskilda organisationer när det gäller företagsamheten i Norrland att ett statligt verk tillåts driva en mot enskild företagsamhet riktad politik.

Vad den enskilda sågverks- och träförädlingsindustrien begär är endast en möjlighet att konkurrera om råvaruköpen på samma villkor som staten ger den egna industrien. Också i denna rimligare konkurrens skulle troligen en del enskilda inlandsverk stämplas ut, men de som överlever skulle bli kvar, därför att de genom rationell skötsel kunnat hävda sig. Det är sådan industri samhällets alla parter är betjänta av.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala att inlandssågverken i Norr- och Västerbotten beredes möjlighet att inköpa virke från domänverket på med ASSI likvärdiga villkor.

Stockholm den 27 januari 1965

Per Petersson

Harald Larsson
i Hedenäset

Tore Nilsson

Bertil Öhvall

Jan-Ivan Nilsson